

Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys Pesu ry:n hoito-ohjeet

PUNAKORVAKILPIKONNAT

Teksti: Sari Mäyränpää Kuva: Kari Koivisto

Punakorva on saanut nimensä sen ohimoilla sijaitsevista punertavista viiruista tai laikuista. Tämä suokilpikonna on varsin pitkäikäinen ja voi elää jopa 70-vuotiaaksi.

Punakorvakilpikonna eli *Trachemys scripta elegans* on Suomen yleisin lemmikkinä pidetty kilpikonna. Laji on peräisin Mississippijoen makeista vesistä. Luonnonvaraisena punakorva elää Pohjois-, Etelä- ja Keski-Amerikassa vähävirtaisissa vesistöissä. Punakorvalla on kova selkä- ja vatsakilpi, joiden suojiin se pystyy vetämään päänsä kokonaan. Iho on vihreä, jossa on keltaisia kuvioita. Selkäkilpi on yleensä aikuisilla punakorvilla keltavihreä, mutta joskus myös ruskean ja mustan väri-
nen.

Punakorvakilpikonnien pitkä ikä ja suuri suosio 1990-luvulta lähtien tarkoittavat sitä, että vieläkin näitä epäonnisia hylättyjä konnia löydetään Suomen järvistä. **Punakorvakilpikonna ei pärjää itse Suomen luonnos-**

sa eikä se sinne kuulu! On eläinsuojelurikos päästää punakorva vapaaksi, sillä se yleensä kuolee ensimmäisen talven aikana viluun ja nälkään. Monet kilpikonnat myös kärsivät vääristä olosuhteista liian pienissä altaissa.

Luovutusikä ja sukukypsyys

Punakorvakilpikonnien poikasesta on vaikea erottaa koirasta ja naarasta toisistaan. Aikuisilta tämä on kuitenkin helppo katsoa, sillä koiraat jäävät pienemmiksi, kun taas naaraat voivat kasvaa melkein 30 cm pitkiksi ja painavat jopa 2 kg. Koiraille on naarasta suurempi häntä ja eturaajojen keskimmaiset kynnet ovat pidemmät kuin muut.

Punakorvan kilpi kasvaa jopa 20–30

vuotta. Kilpi kasvaa niin, että uloimman kerroksen alle muodostuu uutta, jolloin vanha irtoaa. Sukukypsä naaras painaa 1200g–2kg, koiras 550–800g. Jos kasvukehitys on normaalia, tämä tarkoittaa vuosissa kolmesta kuuteen vuotta koiraille ja naarailla hieman myöhemmin. Ikää ei kuitenkaan voi päätellä koosta. Lemmikkeinä punakorvat ovat aika **erakkoja** eli eivät yleensä suvaitse lajitovereita. Tämä johtuu reviirin pienuudesta. Edes kahta naarasta ei suositella pidettäväksi samassa altaassa.

Punakorvanaaras ei tarvitse koirasta munimiseen, mutta hedelmöittymiseen kyllä. Naaraan kantoaika on noin kolme viikkoa ja se munii yleensä 6–11 muna. Vastakuoriutunut poikanen on hiukan suurempi kuin kahden euron kolikko. Punakorvat ovat periaatteessa

luovutusiässä melkein heti kuoriuduttu-
aan, mutta myytävät poikaset ovat
usein noin neljän senttimetrin pituisia.

Kasvunopeus on riippuvainen ympä-
röivistä oloista. Ravinto, lämpötila sekä
esimerkiksi rajoitettu tila vaikuttavat
oleellisesti kasvuun. Hyvissä oloissa
punakorvat kasvavat melko nopeasti,
kun taas huonoissa oloissa konnat
saattavat jäädä paljonkin kehityksestä
jälkeen. Kahdeksan kuukauden ikäisen
punakorvan tulisi painaa reilut 40 gram-
maa. Täysikasvuinen punakorva on
muutaman vuoden iässä.

Sisäsiisteys

Punakorvat eivät ole sisäsiistejä vaan
saattavat tehdä tarpeensa myös lattial-
le jaloitellessaan. Virtsa ja uloste tulevat
erikseen. Kuten muillakin matelijoilla,
punakorvilla on yhteissuoli eli kloaakki.
Käärmeistä poiketen kilpikonnilla on
kuitenkin virtsarakko.

Akvaario vai terraario?

Koska punakorvakilpikonna on suokilpi-
konna, se **tarvitsee sekä vettä
että kuivaa maata eli akvater-
raarion**, jota kutsun myöhemmin al-
taaksi. Enimmäkseen punakorva viet-
tää aikaa kroolaillen vedessä, mutta
sen on päästävä päivittäin myös kuival-
le maalle lämmittelemään. Siksi altaas-
sa pitää olla rakennettuna kuivan maan
alue.

Vettä pitää olla enemmän kuin kilpi-
kongan leveyden verran, jotta kilpikon-
na ei pääse hukkumaan. Kilpikonna ei
myöskään saa lyödä itseään sukellel-
lessaan alas kuivattelualueelta. Nosta
siis vedenpinta niin ylös kuin mahdollis-
ta. Aikuisen konnan maa-alueeksi ei
kelpaa pelkkä korkinpala. Yleensä maa-
alue ramppeineen pitää itse rakentaa
myrkyttömistä materiaaleista. Rampin
täytyy olla riittävän loivassa kulmassa
veteen nähden eikä se saa olla liukas,
sillä muuten kilpikonna ei pääse kiipeä-
mään kuivattelualueelle.

Altaan sisustukseen kuuluvat veden
ja kuivan maan alueen lisäksi **tehokas**

Kuva: Kari Koivisto

suodatus ja sopiva valaistus.

Yleensä suositellaan sekä ulko- että si-
säsuodattimia. Vesi on pidettävä puh-
taana, sillä punakorva juo sitä. Paras
veden lämpötila on noin 20–25 astetta,
joten Suomen oloissa vedenlämmittimet
eivät sisällä ole tarpeen. Valaistuksen
hoitaa parhaiten koko altaan pituiset
loisteputket, sen lisäksi **kuivan maan
alueen ylle pitää asentaa läm-
pölamppu**, joka nostaa lämpötilan
noin 40–50 asteiseksi.

Pohjalle kannattaa laittaa **mangro-
vejuurakoita**, mihin kilpikonna voi
hangata kilpeään. Ihon hilseily on nor-
maalia ja palasia voi pyydystää haavilla
pois.

Jos asuntoosi ei sovi päälle kaksi-
metrinen allas, älä hanki punakorvaa!
Altaan tilavuuden pitää olla **vähintään
700 litraa** ja sekin voi käydä pieneksi
alati kroolailevalle konnalle.

Hoito ja käsittely

Punakorva on aktiivisimmillaan päivällä.
Nuorta kilpikonnaa nostetaan pitämällä
kiinni selkä- ja vatsakilvestä. Aikuista

punakorvaa kannattaa pidellä kaksin
käsien peräpäästä selkä- ja vatsakilves-
tä. Näin konna ei pääse puraisemaan
ihmistä. Muista kuitenkin varoa sormia-
si, sillä vaikka kilpikonnilla ei ole ham-
paita, niiden leuat saavat mojomia haa-
voja aikaan. Kaulakin venyy aika
pitkälle.

Kaikki matelijat saattavat kantaa sal-
monellabakteereita, vaikka eivät itse
mitenkään oireile. Tämän vuoksi aina
kilpikongan käsittelyn ja altaan siivoa-
misen jälkeen on **suositeltavaa
pestä kädet huolellisesti**. Puna-
korvaa ei saa jättää yksin muiden lem-
mikkien lähetyville.

Ruokinta

Koska punakorvat ovat aktiivisimmil-
laan päivällä, pitäisi ne myös ruokkia
päivällä. Kilpikongan ruokavalio muut-
tuu iän myötä. Nuoret konnat tarvitsevat
lihaa ja kalaa enemmän kuin aikuiset,
kun taas aikuisina ruokavalio käsittää
enemmän kasviksia, vihanneksia ja he-
delmiä.

Lihaa syövä konna tarvitsee kal-

siumia eli jätä ruuan mukaan mahdolliset ruodot, luut ja kuoret. Paloittele tai raasta ruoka kilpikonnalle sopivaan kokoon. Pidä aina seepianpalaa vedessä.

Lihan pitää olla **vähärasvaista**. Punakorvalle voi tarjota muun muassa raakaa perkaamatonta kalaa, kokonaisena kuivattua kalaa, hiirenpoikasia, etanoita kuorineen, kastematoja, toukia, hyönteisiä, tubifex-matoja, rapuja, katkarapuja, ostereita, simpukoita, mustekalaa, sisäelimiä, vihreitä lehtikasveja, vesikasveja, vihanneksia, juureksia ja hedelmiä.

Punakorvan ruokalistaan antavat oman lisänsä mm. bataatti, kesäkurpitsa, erilaiset kaalit, pinaatti, persilja, kurpitsa, omena, nektariini, päärynä, melonit, mustikka, papaija, mango ja viikuna.

Lisäravintona käyvät pelletit, vesikirput sekä vähärasvainen koiran tai kisan kuivamuona. Pakasta tai kiehauta kalaa ennen tarjoamista. Kaikki ravinto tarjoillaan huoneenlämpöisenä. Pakas-

tettuun ruokaan kannattaa lisätä E-vitamiinia.

Kaikkeen ruokaan pitää **lisätä vitamiinijauhetta** ja jopa enemmän kuin mitä annosteluohjeissa sanotaan, sillä osa jauheesta ei kuitenkaan päädy konnan ruuansulatukseen.

Ulkoa voi kerätä mm. voikukkaa, jauhosavikkaa, pihatähtimöä, valkoapilaa ja piharatamoa. Älä kerää saastuneilta alueilta ja poimi vain sellaisia kasveja, jotka varmasti tunnistat. Muista huuhdella mahdolliset ruokasuolat ja epäpuhtaudet pois ennen ruuan tarjoamista ja kiinnitä myös eläinperäisen ravinnon eettisyyteen huomiota.

Kasvavat punakorvat syövät päivittäin ja aikuiset 3–4 kertaa viikossa. Pienimmät poikaset syövät jopa kolmesti päivässä, mutta niiden kasvaessa keran päivässä riittää.

Jotta allas ei likaannu, **ruokinta suoritetaan erillisessä muovivaadissa**. Vadissa pitää olla vettä, sillä punakorva ei osaa ruokailla kuivalla maal-

la. Ruokinnan pituus riippuu yksilöstä, mutta yleensä punakorva syö itsensä kylläiseksi puolessa tunnissa. Älä jää vahtaamaan ruokailua vaan poistu huoneesta ja anna kilpikonnän syödä rauhassa.

Yleisimmät sairaudet ja niiden hoito

Terve punakorvakilpikonna on valpas, liikkuu vaikeuksitta ja syö hyvällä ruokahalulla. Silmät, sieraimet, suu sekä iho ja kilpi ovat siistejä. Hengitys on äänetöntä ja konna ui vaakasuorassa. Aikuisen konnan kilpi on kova eikä siinä ole esimerkiksi reikiä.

Jos punakorva tarvitsee eläinlääkärin hoitoa, kuljetus tapahtuu parhaiten isossa kylmälaukussa, jonne on laitettu kuumavesipullo pyyhkeen sisään lämpöä tuottamaan.

Loiset: Punakorvat madotetaan fenbendatsolilla (esim. Axilur) annoksella 50–100mg/kg. Madotus uusi-taan kahden viikon päästä ensimmäi-

Kuva: Jenni Huikarinen

sestä annoksesta. Desinfioi myös allas samalla.

Vaurioitunut kilpi on yleensä merkki traumasta tai vääristä elinolosuhteista. Kissa tai koira on voinut purra kilpeä tai konna on pudonnut jostakin. Tällaiset vauriot pitää viedä eläinlääkärin tarkastettaviksi. Kilpi pitää puhdistaa ja sitä voidaan myös korjata. Eläin voi tarvita kipulääkitystä ja antibiootteja. Yleensä traumaista parannutaan hyvin, vaikka ne ensin näyttävät hurjilta.

Jos kilpi on pehmeä tai muuten epämuodostunut, on kilpikonna todennäköisesti saanut liian vähän **kalsiumia**. Tällaiset oireet liitetään MBD- eli metabolic bone disease -sairauteen. Lisää ruokavalioon heti kalsiumjauhetta, johon on lisätty D3-vitamiinia ja tarkista

uvb-lampun teho. Kilpi voi myös olla tulehtunut, jolloin se vaatii välitöntä eläinlääkärin hoitoa.

A-vitamiinin puute aiheuttaa monia sairauksia. Oireita ovat yleensä silmien turvotus, vuotavat sieraimet, hengittäminen suuauki ja lopulta laihtuminen ja raajojen turvotus. Vie konna heti eläinlääkəriin.

Hengitystietulehdukset ovat yleisiä vaivoja ja johtuvat yleensä puutteellisesta hoidosta. Oireita ovat suun ja sierainten vuoto, väsymys, ruokahaluttomuus ja lopulta äänekäs hengitys. Punakorva saattaa uida vinossa ja pysytellä poissa vedestä. Pidä sieraimet puhtaina ja kylvetä konnaa lämpimässä vedessä. Nosta hygienia-asiain ja vie konna eläinlääkəriin.

Munintavaikeuksia esiintyy jos-

kus naarailla. Jos naaras on ollut lepton jo jonkin aikaa, se luultavasti etsii sopivaa munintapaikkaa. Sellainen täytyy tarjota sille ja antaa naaraan olla rauhassa käsittelyltä. Nosta myös lämpötilaa ja kiinnitä huomiota ruokavalioon. Jos tämä ei auta, ota nopeasti yhteys eläinlääkəriin.

Muutamia kilpikonnia hoitavia eläinlääkäreitä:

- Unna Määttänen
- Johanna Raulio
- Pilvi Lassila

Lähteet ja hyödyllistä kilpikonnatietoutta:

- Herpetomania-lehdet (Vol. 15, No. 1-2, 2006 ja Vol. 18, No. 3-4 2009)
- Lassila, Pilvi (2001). Eksoottisten lemmikkieläinten terveyden- ja sairaudenhoito. Ohjeita omistajille. 3. painos. <http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/ela/sarjat/oppimateriaalia/2/eksootti.pdf>
 - sisältää tietoutta erilaisista eksoottisista eläimistä
 - tätä myös monet eläinlääkärit käyttävät apunaan
- O'Shea, Mark & Tim Halliday (toim. Roger Avery 2009). Matelijat ja sammakkoeläimet. Helsinki: Readme.fi.
- Perälä, Jarmo (1998). Punakorvakilpikonna. 1. painos. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.
 - taitaa olla ainoa suomalainen teos punakorvista. Napakka tietopaketti kyseisestä lajista.
- Smith, Katrina (2011). Red-Eared Sliders. T.F.H. Publications, Inc.

SUOMEN ELÄINSUOJELUYHDISTYSTEN LIITTO RY

Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys